

FIBAN

FINNISH
BUSINESS ANGELS
NETWORK

INSPIRING PRIVATE INVESTMENTS

Omistajavaihdoksen teemailta Miten businessenkeli voi auttaa?

Riku Asikainen
FiBAN
Tampere 21.3.2012

Esityksen sisältö

- Yleisesti BA sijoittamisesta ja siitä miten enkelit voivat auttaa omistajanvaihdoksissa:
 - Mitä se on, miksi sitä tehdään, muista kasvuyritysten rahoituslähteistä
 - Miten sijoituksia yleensä tehdään
 - Sijoitusten tuotto-odotuksista
- FiBANista:
 - Hyödyt ja palvelut
 - Jäseneksi hakemisesta

Mitä on bisnesenkellisijoittaminen?

- Yksityishenkilön sijoitus listaamattomaan, potentiaaliseen kasvuyritykseen tai (arvon) kasvuvaiheeseen.
- Bisnesenkeli sijoittaa myös (tai ainoastaan) aikaa, omaa kokemusta, tietotaitoa ja kontakteja kasvuyrityksen käyttöön.
 - Kohdeyritys pyrkii markkinoille nopeasti uudella tuotteella/palvelulla ja pyrkii nopeaan kasvuun
 - Ulkopuolista rahoitusta vaaditaan tämän mahdollistamiseksi kun yritys ei itse tuota tarpeeksi voittoa sen rahoittamiseksi.
 - Yritys on muutoin murroskohdassa; sukupolvenvaihdos, MBO, MBI
 - Uuden keksinnön spin-off emoyhtiöstä

Tarve

- 23% suomalaisista pk-yrityksistä suunnittelee hankkivansa rahoitusta 2011.
- 64% pk-yrityksistä toivoo saavansa yritykseensä toimialakohtaisia erityisosajia.

Bisnesenkelisijoitus on

Osaamista

Verkostoja

Pääomaa

Neuvonantoa ja apua

Lähde: Markku Silen, WSOY

Bisnesenkelisijoitukset

- Korkea riski ⇔ Mahdollisuus korkeaan tuottoon.
 - Tuottotavoite / kohde tulisi olla 40-60% pa. riippuen riskistä/kehitysvaiheesta.
 - Riskiä pienentää enkelin teknologian, liiketoiminnan tai alan ymmärrys, kokemus ja kontaktit sekä kohdeyrityksen kasvuvaihe.
- Keskimäärin enkeli sijoittaa Suomessa 3-10 kohteeseen.
 - Päätoimiset enkelit suosittelevat vähintään 10, mielellään 20 kohdetta.
- Enkelin likvideistä varoista suositellaan sijoitettavaksi enintään 20%.
- Pieniä sijoituksia kannattaa tehdä ryhmässä.
 - Yhteissijoitukselle valitaan yleensä vastaava enkelisijoittaja, ns. lead-investor.
- Enkelisijoitus voi olla myös Mezzanine tai muuta välirahoitusta. Määräysvalta ja johto kuitenkin aina muilla kuin enkeliryhmällä
- Enkeleillä erilaisia henkilökohtaisia motivaatiotekijöitä

KV tuottolukuja (hajautettu salkku)

Bisnesenkeli-sijoituksen pääoman tuottoaste (ROI)	Iso-Britannia 2.2X/4v.	Yhdysvallat 2.6X/3.5v.
Bisnesenkeli-sijoituksen sisäinen korko (IRR)	Iso-Britannia 22 %	Yhdysvallat 27 %
% tehdyistä sijoituksista/ % tuotoista	Iso-Britannia: 9 % tehdyistä sijoituksista/ 80 % tuotoista	Yhdysvallat: 7 % tehdyistä sijoituksista/ 75 % tuotoista
Sijoituskate <1X	Iso-Britannia 56 %	Yhdysvallat 52 %

Syndicated investment

ADVANTAGES

Risk sharing
Shared lead-
investor insight
First & follow-up
investments
More credible
financing

More credible
financing
Broader support
base

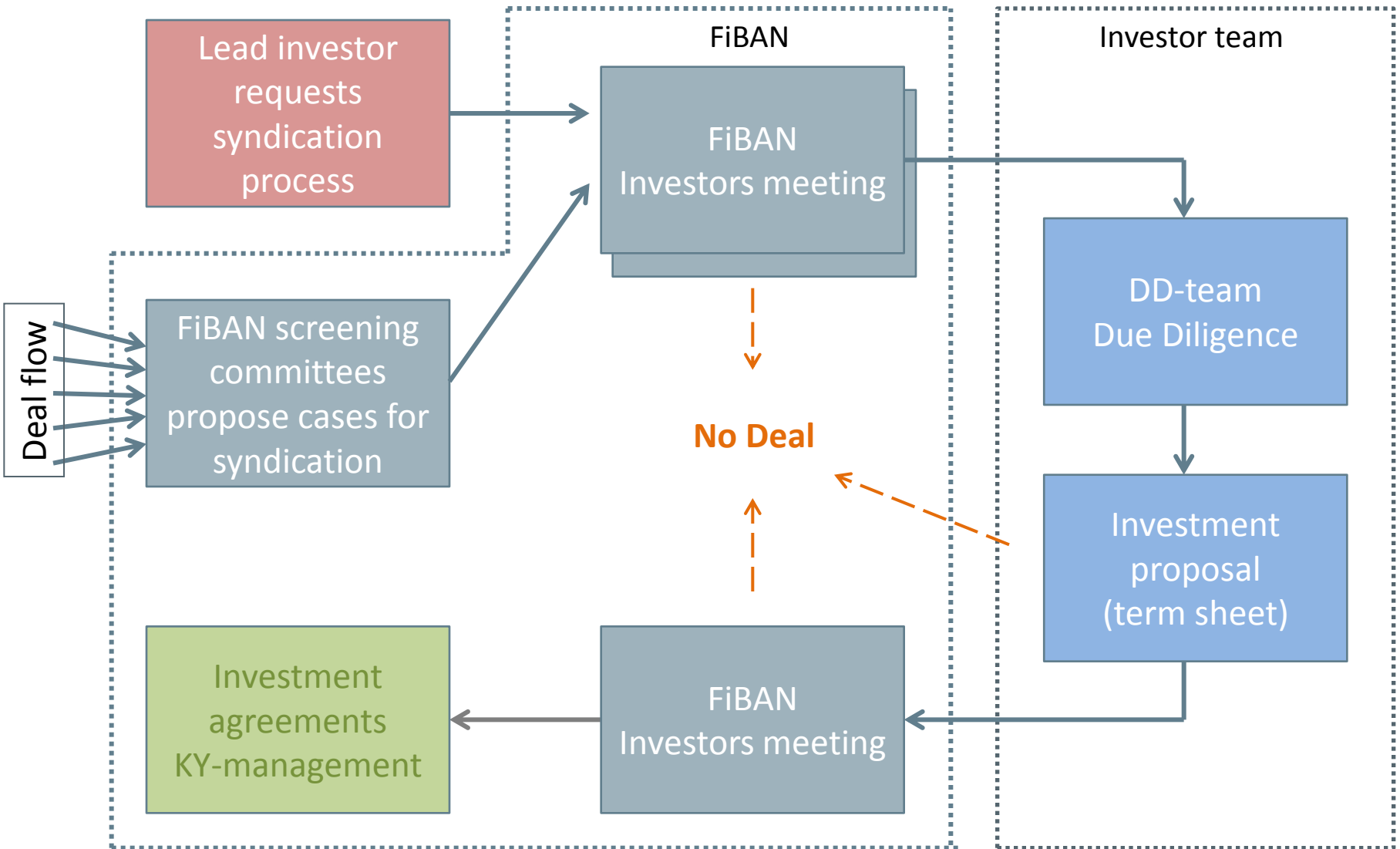
INVESTOR**ENTERPRISE**

Own control
goes away
Active
participation
more difficult
Must trust other
people's view

More passive
investments
More owners

CHALLENGES

FiBAN-facilitated syndication plan

Enkelisijoittaja yrityskaupassa yhteenveto

- Tuo oman pääomanehtoisen lisärahoituskomponentin kauppaneuvotteluun > osaltaan mahdollistaa pankki- ja julkisen rahoituksen
- Tarjoaa uutta osaamista yhtiön jatkokasvuun
- Lisää selkänjojaa investointipäätöksiin
- Uusia verkostoja myyntiin, markkinointiin, hallintoon, rahoitukseen etc.
- Selkeyttää ajallista ja rahallista fokusta > yksityissijoittaja haluaa rahansa tuottoineen takaisin jossakin mielekkäässä ajassa
- Avaa uusia mahdollisuuksia yrityskauppa/yhdistymisrintamalla > henkilösidosten merkitys pienenee
- Jakaa omistajariskiä
- Enkelisyndikaatti tuo kaikkea yllä kuvattua moninkertaisesti

FIBAN

FINNISH
BUSINESS ANGELS
NETWORK

Pari sanaa FiBANista

FIBAN

FINNISH
BUSINESS ANGELS
NETWORK

FIBAN

FINNISH
BUSINESS ANGELS
NETWORK

INSPIRING PRIVATE INVESTMENTS

- Finnish Business Angels Network (FiBAN) on suomalainen kansallinen yksityissijoittajayhdistys.
- Tavoitteena edistää yksityishenkilöiden sijoitusten tekemistä listaamattomiin potentiaalsiin kasvuyrityksiin.
- Sitran toiminnan pohjalta perustettu verkosto pyrkii kasvattamaan ja kehittämään enkelisijoitustoimintaa, joka on toistaiseksi ollut Suomessa vielä suhteellisen vähäistä ja vaatimatonta.
- Taloudellisen menestymisen ohella toiminta perustuu haluun myötävaikuttaa suomalaisen liike-elämän kehittymiseen ja uusien työpaikkojen syntyyn potentiaalisten kasvuyritysten kautta.

FIBAN

FINNISH
BUSINESS ANGELS
NETWORK

FIBAN

FINNISH
BUSINESS ANGELS
NETWORK

INSPIRING PRIVATE INVESTMENTS

- Yksityissijoittajalähtöinen ja itsessään voittoa tavoittelematon
- Ryhmittää sijoittajia ja sijoituskohteita toimialoittain
- Jakaa yksityissijoittamisen parhaita käytäntöjä
- Sijoitustoimintaa tukeva valmennus, neuvonta ja tutkimus
- Edistää syndikoitujen sijoitusten muodostumisesta
- Toimii yksityissijoittajien edunvalvojana

- *European Business Angels Networkin (EBAN) jäsen*

FiBANin veroehdotus myötätuudessa

AAMULEHTI

Verotus: Hallituksen on päästävä sopuun, jotta valtion velkaantumisen saadaan kuriin. Pääkirjoitus A2

Kotihoito: Tukikauden lyhentäminen vanhemmat ulkoistamaan huolenpidon

Viikko 11 N:o 72 (42285) 131. vuosikerta

Tiistai 13. maaliskuuta 2012

Urpilainen haluaa bisnesenkeleille verohelpotuksia

Suunnitelma: Valtiovarainministeri Jutta Urpilainen (sd) tahtoo antaa pieniin kasvuyrityksiin rahojaan sijoittaville bisnesenkeleille verohelpotuksia.

Hyöty: Urpilainen toivoo, että bisnesenkeli olisi sijoittajakummi, joka antaisi yritykselle myös osaamistaan. Näin vauhditettaisiin kasvuyritysten nousua.

Määrä: Ministerin laskelmissa sijoittajakummi voisi vähentää puolet sijoittamastaan summasta verotuksessa. Hän aikoo esittää asian ensi viikolla kehysriihessä

FiBANin hyödyt ja palvelut 1

- Tutustuminen muihin enkeleihin
 - Sijoittajarekisteri verkossa, joka auttaa löytämään kanssasijoittajia
 - Mahdollisuus tutustua samanhenkisiin yksityissijoittajiin
 - Mahdollisuus osallistua verkottumis- ja kumppanitapahtumiin
- Deal flow
 - Extranet, jossa uusia sijoituskohteita esitetään strukturoidusti
 - Kohteiden lähteet on jäsenet ja partnerit (Tekes, Finnvera, Technopolis, Keksintösäätiö jne.)
 - Sijoituskohteita voi hakea omien kriteerien mukaan, esim. itseään kiinnostavilta toimialoilta
- Parhaita käytäntöjä ja koulutusta / tilaisuuksia
 - Verkkopalvelussa valmiita sopimus pohjia, checklistoja ja esimerkkejä
 - Koulutusta parhaista käytännöistä ja pohjien käytöstä
 - Neuvontaa sijoittajille
 - Tukea ja kontakteja jatkorahoituksen ja/tai exitin järjestämiseen

FiBANin hyödyt ja palvelut 2

- Yhteissijoitukset - syndikointi
 - Syndikoitujen sijoitusten fasilitointikoulutus ja –materiaalit
 - Mahdollisuus osallistua sijoituskohteen ohjattuun sijoitusprosessiin
- Tutkimusta, uutisointia ja kansainvälistä toimintaa
 - Jatkuva yksityissijoitustoiminnan tutkimustiedon saaminen
 - Keskitetysti tietoa kansallisista ja kansainvälisistä muista enkelisijoitustapahtumista ja niihin osallistuminen, usein jäsenhintaan
- Edunvalvonta
 - Yksityissijoittajien aseman parantaminen toimivamman kasvuyritys-ekosysteemin ja kannusteiden aikaansaamisella

Miten jäseneksi?

- Jäseneksi voi hakea yksityishenkilö, jäsenyyden hyväksyy FiBANin hallitus.
 - Hakemukset, joissa suosittelijoina kaksi nykyistä jäsentä hyväksytään suoraan.
- Jäsenedellytykset
 - Sijoittaa tai suunnittelee sijoittavansa
 - Menestyksen tavoittelemisen kohdeyrityksen menestymisen kautta
 - Tavoitteena ei ole myydä palveluja muille jäsenille
- Jäsenmaksu 2012
 - 250€ (+liittymismaksu 250€)

Enkeliksi – miksi ryhtyä?

- Tiimityö on hauskaa, pitää nuorena
- Verkostot pysyvät lämpimänä ja aktiivisena
- Kokemukset ja omat ”500+ virhettä” hyötykäyttöön
- ”Impact investment”, vaikutusmahdollisuus
- Uudet kontaktit ja kokemusta alan parhaista yrityksistä ja yrittäjistä
- Pysyy alan sykkeessä ja kehityksen kärjessä, jatkuva oppiminen
- Onnistumisen elämyksiä, yhdessä voittaminen, ROI, upside jännitys

Success.

Yhteystiedot

Hallitus 2012

Juha Kurkinen, pj.

Ari Korhonen, vpj

Mammu Kaario

Tapio Heikkilä

Jussi Heinilä

Feodor Aminoff

Riku Asikainen

info@fiban.org

www.fiban.org

Puh. +358 50 4913001

Koordinoija

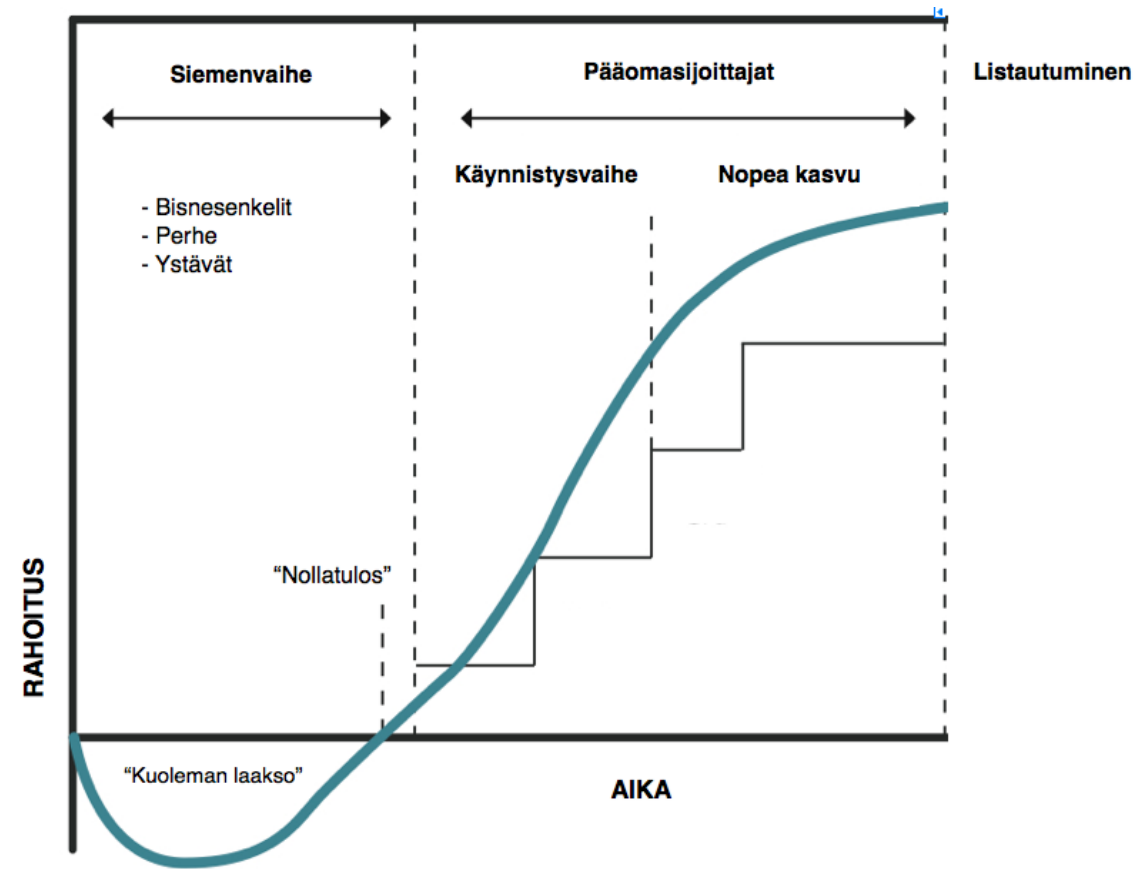
Claes Mikko Nilsen

claes.mikko@fiban.org

Toiminnanjohtaja 1.5.2012

Rahoituslähteet yrityksen elinkaarella

Lisämateriaali

Miksi sijoittaa kasvuyrityksiin?

- Korkeat tuottomahdollisuudet
 - 50-60% vuotuinen sisäinen korko (IRR*) parhailla kohteilla.
 - Jopa 20-30% vuotuinen sisäinen korko koko salkulle.
- Riskipeliä, jännitystä
 - Kasvuyrityksistä vain 10% menestyy erinomaisesti. Vaikutusmahdollisuus.
- Innostava työ
 - Nälkäisiä, innokkaita, fiksuja, maailmaa nähneitä nuoria yrittäjiä.
 - Teknologisen ja kaupallisen kehityksen kärjessä.
- Suomen talouden kehityksen edesauttaminen
 - Uusia työpaikkoja.
 - Uusia Suomesta johdettavia kansainvälisiä yrityksiä.
 - Bisnesenkeli-sijoitus on parhaimpia tapoja edistää potentiaalisen kasvuyrityksen menestymismahdollisuuksia (Harvard Business School).

Miksi sijoittaa kasvuyrityksiin?

Kasvuyrityksiä *

Kasvukriteerit täyttäviä yrityksiä Suomessa 691 kpl, näistä räjähdysmäisesti kasvavia 24 kpl" jne.

Uusia työpaikkoja **

Uusia työpaikkoja luotiin vuosina 2006–2009 yhteensä 110 000 kpl. Näistä kasvuyritysten luomien työpaikkojen osuus oli yli 50.000

* Kasvuyrityskatsaus 2011 (TEM).

** Elinkeinoelämän tutkimuslaitos (ETLA).

Bisnesenkiksi?

- Kuka tahansa yksityishenkilö.
- Yleensä kokenut yrityselämän ammattilainen, jolla aikaa ja/tai varallisuutta.
- Sijoitukset ensi kierroksilla yleisesti 10.000–100.000 €.
- Bisnesenkelin kokemus, tietotaito ja kontaktit arvokkaita kasvuyritykselle.

Osaamissijoitustapoja (Sweat Equity)

- **Tavoitteellisia/mitattavia:** myynti, liidit, kontaktit, partneruudet, markkina-avaukset, tekniset suoritukset (web-site, ohjelmisto...)
- **Tehtävät:** strategia, liiketoimintasuunnitelma, rahoitussuunnitelma, myyntiesitys, sopimukset
- **Aika:** tunteja per kuukausi/kvartteri/vuosi, tavoitettavuus, ”tiimissä”
- **Rooli:** ”myyntijohtaja”, ”markkinointijohtaja”, neuvottelukunta, hallitus
- **Status:** verkosto ja nimi peliin, uskottavuus, ovia auki, VCt
- **Kompensaatio osakkeiksi:** Yhdessä aloittaminen, Etukäteen, Jälkikäteen, Optiot, Rahoituskierroksella mukana

Valuaatio eli arvostus

- Riippuu mm. kohdeyrityksen vaiheesta, tiimin vahvuudesta, skaalautuvuudesta, pysyvistä kilpailueduista / mahdollisuusikkunasta ja markkinan luonteesta
- Peukalosääntöjä:
 - Terve yritysidea 100 000 €.
 - Prototyyppi (proof of concept) 100 000 €.
 - Hyvä johtotiimi 100 - 200 000 €.
 - Hyvä hallitus / omistajat / advisorit 100 000 €.
 - Saavutukset, myynti (business validation) 100 000 €.
- Vertaa alan muihin yrityksiin, suhteuta ja diskonttaa.
 - Yrityskauppahinnat
 - Listattujen yritysten arvot
- Arvostus perustuen tuleviin kassavirtoihin.

Kasvuyrityksen keskimääräinen menestyminen

- 1/10 onnistuu hyvin kattaen muiden sijoitusten sijoitetun pääomas ja menetyt tuotot.
- 40% sijoituksista antaa kohtalaisen tuoton.
- 50% sijoituksista epäonnistuu ainakin osittain.
- *Ensimmäinen bisnesenkeli sijoitus suositellaan tehtäväksi yhdessä kokeneempien sijoittajien kanssa*

Bisnesenkeliverkostojen edut

- Keskitetysti sijoituskohteita.
 - Hankevirtakanava (Deal-flow)
- Yhteydet muihin enkeleihin.
 - Oppiminen kokeneemmilta enkeleiltä
 - Sparraaminen toisten enkelien kanssa
 - Yhteenkuuluvuuden tunne, kokemusten jakaminen
- Tekevät toimialaa tunnetuksi ja hoitavat edunvalvontaa.
- Mahdollistavat suuremmat sijoituskierrokset
- Edistää bisnesenkeliä yhteissijoituksia, ns. syndikoituja sijoituksia.
 - Kattaa yhä suurempaa rahoituskuilua bisnesenkeliä ja pääomasijoitusyhtiöiden välillä.

Fibanin yhteistyötahot

Yhteistyökumppaniksi?

- FiBAN:in toimintaa ja tavoitteita tukevia yhteisön jäseniä ja yhteistyökumppaneita.
- Yhteistyötahot ovat kehittämässä ja tukemassa sekä suomalaisia enkelisijoittajia että suomalaisia kasvuyrityksiä.
- Lisäksi FiBAN tarjoaa yhteistyötahoilleen seuraavia etuja.
 - Linkki enkelisijoittajiin ja kasvuyrityksiin.
 - Enkelisijoituskokemusten hyödyntäminen.
 - Enkelisijoittajien edunvalvonta.
 - Kansalliset ja kansainväliset verkostot.
 - Ajankohtainen uutisointi ja tiedottaminen.

Yhteistyön muodot

KANNATTAVA YHTEISÖNJÄSEN

Kenelle: Kasvuyritystoimintaa tukevat oikeuskelpoiset yhteisöt, jonka toimialaan yhdistyksen tarkoitus suoraan tai välillisesti liittyy.

Kriteerit: Jäsenen tulee olla kasvuyritystoimintaa tukeva, oikeuskelpoinen yhteisö.

- Edut:**
- Yhteisöjäsenien verkostotapaamiset kaksi kertaa vuodessa.
 - Näkyvyys FiBANin toiminnassa, uutiskirjeissä sekä verkkosivuilla.
 - Kutsu verkostoaamiaisiin.
 - Ajankohtaiset kansainväliset ja kansalliset sijoitusuutiset uutiskirjeissä
 - Linkki FiBANin alueellisiin toimijoihin, kontakti ja mahdollisuus tapahtumaisännöintiin.
 - Omien sijoitusaiheisten tapahtumien markkinointi FiBANin viestinnän yhteydessä.

Hinta:	Henkilöstö alle 100	2.000 euroa
	Henkilöstö 100 – 500	5.000 euroa
	Henkilöstö 500 –	10.000 euroa

Yhteistyön muodot

PARTNERI

Kenelle: Rajoitettu määrä kansallisesti merkittäviä yhteisöjä ja yrityksiä, joiden tavoitteena on kehittää kasvuyritystoimintaa Suomessa ja jotka haluavat konkreettisesti osallistua FiBANin toiminnan kehittämiseen ja ohjaukseen

Kriteerit: FiBANin partnerin tulee olla FiBANin kannattava yhteisönjäsen. Partnereiksi valitaan toimialakohtaisesti rajattu määrä yhteisymmärryksessä FiBANin hallituksen kanssa

Edut: Kannattavan yhteisöjäsenyysetujen **lisäksi:**

- Osallistuu FiBANin toiminnan ohjaukseen
- Voi hyödyntää enkelisijoittajaverkostoa omassa toiminnassaan
- Viestintämahdollisuus enkelisijoittajiin sekä kasvuyrityksiin
- Tapahtumaisännöinti kaksi kertaa vuodessa.
- Maksuton osallistuminen FiBANin tapahtumiin
- Muut yhteistyöräätälöinnit

Hinta: Neuvotellaan erikseen.